

Къабарты-Малкъар къыраллыгъыны 95-жыллыгъын эмдэ Билимни кюнүн къууанчлы халда белгилегенди

Газета издается на
балкарском языке
с 1924 года.

Интернет-версия:
zamankbr.ru

ЗАМАН

Шабат кюн,
3 сентябрь,
2016 жыл
№170
(20091)

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КЪАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

САУГЪАЛАУ

Къыйналгъанланы багъалары чыгъарылгъанды

Ол кюн Правительствуң тиши Къабарты-Малкъарны къырал саугъалаңына тийшили көрүлгөнлөн къууанчлы халда саугъалаңы болгъанды. Билим бериуде, күтүрүрада, саулукъ сакълауда, къурулушда, социал сферада ишлекен, спорт бла кюрешен 72 адамны республиканы айнтыду къыйналарына тийшили багъа берилгенди.

Саугъалауга РФ-ни Прези-

спортчуланы ёсдюргөнин энта бир кере көрүзтөндө», -деп къошханды.

Юрий Коков Россияны олимпиадалы жыйымдыкъ командасына биринчи алтын майдалыны бизни жерлешбиз дәюдочу **Беслан Мурданов** көлтиргөнин эсгертөндө. «Аниуар Гедевин кюмюш майдалы уа сермешни къатылгына, ачылгына көре алтын майдалдан да багъальды», - дегендө.

Юрий Александрович залда

лерине, көрүтиу фахмуларына көре тохташады.

Республиканы Башчысы производствода, күрүлушда ишлекенлөгөн, республиканы айнтыту басасын къурагъанлагъа, аны къолайтын жалыхтынлагъа ыразылыгын айтханды. «Сизге халкъ стомекмек, күрмет да бир кюнинчи ининде келип къалмагъандыла. Ол сизни харкюнлюк ишигизни, фахмугузуну, мураттарызынын толтурурга итини, уюнгюзюнү хайрынданда. Биз сизни жетишмелигизи бла ёхеммеленебиз», -дегендө он сөзюно ахырында.

Ызы бла уа саугъалау башланганды. Жыйындуу РФ-ни Президентини указы бла «Нальчикни халыу заводу» предпринятына башчысы **Мухамед Кудалиеве** Шүёхлукъуну ордени берилгенин бегилии болгъанды. Аны иесине Олег Белавенцев берилгендө.

КъМР-ни Башчысынын указына тийшилинике саулукъ сакълауну айнтыуға салгъан улуттукъынын ючин **Ренат Акчурин**, тарых илмүлүнүн айнтынан эм жамаат жашауга тири къатышханын ючин **Олег Опрышко**, республиканы социал-экономикасын айнтында, къяралыкъын тохташдырууда жетишмелии ючин **Хаути Соороков** «Къабарты-Малкъарны аллында къыйнын ючин» орден бла сауғапланганды.

Къабарты-Малкъарны башкыраал саугъасы спорчуланы тамата төлүсюно көлчиленине да берилгендө, ол санда 1980 жылда Москвада олимпиаданы команда троеборьеден чемпиону **Сергей Рогожкин** да. Жарысуга, спортугээрттөн багъальды, саугъа аны юйюроне берилгендө.

Афиныде Оюнланы доммакъ призёру **Хасанби Таов**, 2006 жылда Пекинде Олимпиаданы чемпиону **Асланбек Шуштов**, 1972 жылда Мюнхенде эришиүлдө хорлагъан **Борис Шухов** да орден къоллу болгъанланы арасында эдиле.

Ызы бла Къабарты-Малкъарны Сыйлы грамотасы берилгендө. Көп жылдан бет жарыкъын ишлекенлии ючин Чөрек району Физкультура, спорт эм туризм жаны бла управленинди башчысы **Аккыланы Хасан**, КъМР-ни организацияларыны профсоюзларыны башчысы **Фатимат Амшукова**, республиканы мүфтүйи **Хазратали Дасажев**, РФ-ни саулукъ сакълауну министрини болушлукъчусу **Ирма**

евге уа жыйылгъанла къызыу къэрсле бла тюбөгендиле. Фахмул спортугъа да «КъМР-ни къыйнын» ючин орден берилгендө. Анга дагында 2000 жылда Сиднейде Олимпиаданы чемпиону **Мурат Карданов**, 2012 жылда Лондонда доммакъ майдалыны къытхан **Билял Махов**, Лондонда оюнланы доммакъ майдалын алъян **Заур Курамагомедов**, 2016 жылда Бразилияда оюнланы чемпиону **Беслан Мурданов** да тийшили көрүлгендиле.

Къабарты-Малкъарны башкыраал саугъасы спорчуланы тамата төлүсюно көлчиленине да берилгендө, ол санда 1980 жылда Москвада олимпиаданы команда троеборьеден чемпиону **Сергей Рогожкин** да. Жарысуга, спортугээрттөн багъальды, саугъа аны юйюроне берилгендө.

Афиныде Оюнланы доммакъ призёру **Хасанби Таов**, 2006 жылда Пекинде Олимпиаданы чемпиону **Асланбек Шуштов**, 1972 жылда Мюнхенде эришиүлдө хорлагъан **Борис Шухов** да орден къоллу болгъанланы арасында эдиле.

Ызы бла Къабарты-Малкъарны Сыйлы грамотасы берилгендө. Көп жылдан бет жарыкъын ишлекенлии ючин Чөрек району Физкультура, спорт эм туризм жаны бла управленинди башчысы **Аккыланы Хасан**, КъМР-ни организацияларыны профсоюзларыны башчысы **Фатимат Амшукова**, республиканы мүфтүйи **Хазратали Дасажев**, РФ-ни саулукъ сакълауну министрини болушлукъчусу **Ирма**

баушланинганды. Анга РФ-ни Президентини Шимал-Кавказ федерал округда толу эркинлик көлчеси - Россияны Жигити **Олег Белавенцев**, РФ-ни культура министрини биринчи орунбасары **Владимир Аристархов**, Абхазия Республиканы Президенти **Рауль Хаджимба** да къатышхандыла. Аланы биргелерине КъМР-ни Башчысы **Юрий Коков** болгъанды.

«Көн шахарда» къонақылана бу аламат жерде окуруку жашыкъыла бла къызыкъыла, аланы ата-аналары да сакъылды эдиле. Олег Белавенцев, республиканы халкын юбилей бла алгышшаргъа сойоп, къуаңын келгенин чертгендө. «Къы-

рал субъекттени айнтыуға

улуг маңына береди. Регионал

къаңылуу болсалы, Россия да

коччу болупкъуду», -дегендө.

Олег Евгеньевич Сабий акаде-

классын, библиотеканы, эколо-

ги-биология лабораторияны эм

башка оқыу отоупаны болумла-

рын көргендиле.

Ахыры 2-чи беттеди.

Шетова эм башхала белгиленинганды.

Ол кюн дагында республиканы сыйлы атлары атталгъанлагъа алапы белгилерине берилгендиле.

Сураты **Гуданаланы Борис** - КъМР-ни халкъ художники, Къуйланы Къайын атты Малкъар къырал драма театрын актёру

Бачыланы Александр КъМР-ни сыйлы артист болгъандыла.

Медицинада ишлекенленин улуу къаумуна болгъанланы да берилгендө. Ол санда физкультураны атласында къатышханын көлчиленин чиртгендө.

Сураты **Гуданаланы Борис** - КъМР-ни халкъ художники, Къуйланы Къайын атты Малкъар

къырал драма театрын актёру

Бачыланы Александр КъМР-ни сыйлы артист болгъандыла.

Ол орден къоллу болгъанланы да берилгендө. Ол санда физкультураны атласында къатышханын көлчиленин чиртгендө.

Сураты **Гуданаланы Борис** - КъМР-ни халкъ художники, Къуйланы Къайын атты Малкъар

къырал драма театрын актёру

Бачыланы Александр КъМР-ни сыйлы артист болгъандыла.

Ол орден къоллу болгъанланы да берилгендө. Ол санда физкультураны атласында къатышханын көлчиленин чиртгендө.

Сураты **Гуданаланы Борис** - КъМР-ни халкъ художники, Къуйланы Къайын атты Малкъар

къырал драма театрын актёру

Бачыланы Александр КъМР-ни сыйлы артист болгъандыла.

Ол орден къоллу болгъанланы да берилгендө. Ол санда физкультураны атласында къатышханын көлчиленин чиртгендө.

Сураты **Гуданаланы Борис** - КъМР-ни халкъ художники, Къуйланы Къайын атты Малкъар

къырал драма театрын актёру

Бачыланы Александр КъМР-ни сыйлы артист болгъандыла.

Ол орден къоллу болгъанланы да берилгендө. Ол санда физкультураны атласында къатышханын көлчиленин чиртгендө.

Сураты **Гуданаланы Борис** - КъМР-ни халкъ художники, Къуйланы Къайын атты Малкъар

къырал драма театрын актёру

Бачыланы Александр КъМР-ни сыйлы артист болгъандыла.

Ол орден къоллу болгъанланы да берилгендө. Ол санда физкультураны атласында къатышханын көлчиленин чиртгендө.

Сураты **Гуданаланы Борис** - КъМР-ни халкъ художники, Къуйланы Къайын атты Малкъар

къырал драма театрын актёру

Бачыланы Александр КъМР-ни сыйлы артист болгъандыла.

Ол орден къоллу болгъанланы да берилгендө. Ол санда физкультураны атласында къатышханын көлчиленин чиртгендө.

Сураты **Гуданаланы Борис** - КъМР-ни халкъ художники, Къуйланы Къайын атты Малкъар

къырал драма театрын актёру

Бачыланы Александр КъМР-ни сыйлы артист болгъандыла.

Ол орден къоллу болгъанланы да берилгендө. Ол санда физкультураны атласында къатышханын көлчиленин чиртгендө.

Сураты **Гуданаланы Борис** - КъМР-ни халкъ художники, Къуйланы Къайын атты Малкъар

къырал драма театрын актёру

Бачыланы Александр КъМР-ни сыйлы артист болгъандыла.

Ол орден къоллу болгъанланы да берилгендө. Ол санда физкультураны атласында къатышханын көлчиленин чиртгендө.

Сураты **Гуданаланы Борис** - КъМР-ни халкъ художники, Къуйланы Къайын атты Малкъар

къырал драма театрын актёру

Бачыланы Александр КъМР-ни сыйлы артист болгъандыла.

Ол орден къоллу болгъанланы да берилгендө. Ол санда физкультураны атласында къатышханын көлчиленин чиртгендө.

Сураты **Гуданаланы Борис** - КъМР-ни халкъ художники, Къуйланы Къайын атты Малкъар

къырал драма театрын актёру

Бачыланы Александр КъМР-ни сыйлы артист болгъандыла.

Ол орден къоллу болгъанланы да берилгендө. Ол санда физкультураны атласында къатышханын көлчиленин чиртгендө.

Сураты **Гуданаланы Борис** - КъМР-ни халкъ художники, Къуйланы Къайын атты Малкъар

къырал драма театрын актёру

Бачыланы Александр КъМР-ни сыйлы артист болгъандыла.

Ол орден к

Ахыры.

Аллы 1-2-чи бетпедеди.
«Олимпиада маңтаулукын алеясы. 2016 жыл 1 сен-тэрб» деген жазыуары болған ақ мөрмөр ташны юсундеги жабыну Юрий Коков, Олег Белавенцев, Владимир Аристархов бла Беслан Мудранов бирден тартып, ачадыла. Ызы бла 222-метрлік жол бла ёрге атланадыла. Алайға дагыда төрлю-төрлю жыллада Олимпиада оюнлагы да къатышып, алтын, кюмюш, дөммөк майдалла алған спортчуларбызы келедиле. Былайда алғыдан оқуна хазыр этилип түрган назы тереклені хар бирини къатла-

Байрамыбызғыңа эңчи күннен берген жетишімле

рында айтыхылык спортучуларбызын аттары, ала къаясы жыл, квайда хорлагындарыны юстеріндеги шартла жа-зиялған белгиле да бардыла. Ол санда Сергеј Рогожинни да. Жарсыгуль, ол дүниядан эртте кеттегендеги, аны ючюн төреккес шүхү, тренери да орнатанды. Спортучулар берегер төрек орнатандыла.

-Бусагыттада назыла жаланда он боладыла, алай аланы санына къошула барлығына иинанбайз. Жаш адамда билайда орналған спорт комплексіне бу маңтаулукун жолу бара, абдан спортучуларбызы, алғы аттана, къыралбызын,

республикабызын аттын маңтау бла айтдырыла деп ийнанама, - дегенді Юрий Коков.

Аллея башланған жерде салынған платын испанлы мермерден Токойланы Рус-лан ишлегенін белгилерге сөзме.

«Горзеленхоз» алаидә жашап кырдықындың беш төрлю гүлледен олимпиадада белгисин - беш тогыйнынды - суратын күрашырғанды.

Районла оңгларын, къолайлықтарын да көргөзтегендеги

Абхазия майданда уа «Къа-барты-Малкъар биょғун» де-ген да бла эл мюлк эмдә промышленность көрмюч

болғанды. Анда Нальчикде бийик вольфту аппаратураны заводу, «Телемеханика», Терекде алмаз инструментлени заводу, Станокла ишлеучу завод, «Кавказкабель», машинала чығыаруучу «Троттер», «Севкаврентен - Д», дарманна чығырган, сют жарашдырычу, сусап сула чығырган эмдә башша предпринияла продукцияларын жанты төрлюлерин көржүтгендиле. Быллай шартты да белгилемеги жарамас: ётмек завод, сют жарашдырган комбинат, сусап сула чығырган завод да продукцияларын майданнага келгенлек хаксызы көршегендиле.

Той-оюн болмай а къалай? Республикада аттары кенг белгилі артисте, районлардан келген художестволу коллективе да жырлап, тепсеп, жамауатын еркіндімей түрліндерди. Мызылыны Аубекирге, Гергъықаланы Халиматха, Ташлы-Таладан «Ийнар» ансамблө, КъМКъУ-ны «АМИКС» къаумумна, «Кюнчюкке» сабый ансамблөге, Ахматланы Эльвириға, дагыда башшалага тынылаула ыразы болуп түбөндөндиле.

Районларының къошлары да тизигин орналғандыла. Бек алғы теркчиле, алдан сора зольскучула, чегемлипе, прохладаңыла, бахсанчыла, майскечиле, урванчыла, черекчиле - хар арзас да кесилиги бла сейрілді. Алада эл мюлк продуктлары, къолдан установалы ишлерин да көржүр болулықтуда. Элбрусчұла, сёз ююн, онжетинчи ёмдерден къалған тиширлы эмдә ери шилене көрмючөн къурагында, чекрекиле тиширлы мильт кийимдеги кийип, эшиу эшил олтурғандыла. Хар кимни да хантын стоплары бар эдиле.

Юрий Коков эмдә аны биргесине къарап айланған къо-нектарда хар къошуны аллына барғанлары саймын, алғыда району келечилерди той-оюн, түз-түркін бла тобегендиле. Районларының башшалары да алда да биょғун республиканы байрамы белгиленгендеги.

Келишиулюкно майданында ата - аламат концерт, салют да

Концерт программаны РФ-ни халкъ артисти, дирижёр, къылай филармонияны художестволу башшысы Борис Темиркановны оркестри башлагынды. ызы бла Альберт

Хүлсегенов бла Тимур Гузов шүхлукын, мамырлықтың къошунден жырланы айтхан-

да. Андан сора ингирни бардырганда: Атталаны Аззор, Фатимат Чехмахова бла Станислав Сердюков жынылғанланы орус, малкъар, къабарты тилледе алгышылашында. Реступибликинаны аты бла келген көп алгышлау телеграммаланы оқыулаудыла. Ала уа РФ-ни Правительство-суну Председатели Дмитрий Медведевден, РФ-ни Федерал Жыйылынану Федерации Советини Председатели Валентина Матвиенкодан, Къырал Думаны Председатели Сергей Нарышкинден, ФСБ-ни таматасы Николай Патрушевден, РФ-ни Президентини Сибирь округта толу еркінликли келечиси Сергей Нимейлодан, Юг Осетияны башшысы Леонид Тибиловдан, Шимал Кавказыны ишлери жаны бла министр Лев Кузнецов, дагыда көп башша министрстволаны бла ведомстволаны, жамауат организацияларын, политика партияларында башшаларында эдиле.

Олимпиадада чемпионла саңаңға чакырылғанда уа, жыылғанда алғы толкын къарасла бла тобегендиле. Борис Шухов, Мурат Карданов, Заур Курамагомедов, Асланбек Шутсов, Хасанбай Таов, Анивар Гедев, Беслан Мудранов бир бири ызыларындан көтюрөлгендиле. Аланы аттарынан Борис Шухов, Мурат Карданов эмдә Хасанбай Таов сөлесінен, республиканы халыкына жорек ырызильшыларын билдиргендиле, эришиледе болғанларында, сезни түзхүлгүтүгүзүнен сезип түрганбыз, дегендиле.

Он ингирде «Карабдинка» къырал тепсөу ансамблъ, «Асса» сабый юлгюло ансамбль, «Төрк къазакъла», Москвадан келген «Белый орёл» белгилі жырлықтарында, сөз ююн, онжетинчи ёмдерден къалған тиширлы эмдә ери шилене көрмючөн къурагында, чекрекиле тиширлы мильт кийимдеги кийип, эшиу эшил олтурғандыла. Хар кимни да хантын стоплары бар эдиле.

Байрам аны бла бошалмагъанды - «Абхазия» майданда ачык көнбюн түбөндө «Къабарты-Малкъарыны ки-нөлетопсис» башланғанды. Сағыт тогызға ишлеб а Къабарты ордамда «Победа» кинотеатрын аллында жаш төлөгө деп «Нальчик - мени сойген шахарым» деген атта-рести-фестивалы болганды.

ТИКАЛАНЫ ФАТИМА, ХОЛАЛАНЫ Марзият. Суратланы ХОЛАЛАНЫ Марзият алгъанды.

Къонгуруо къагылыу

Биринчи классхада баргъанланы саны ёсгенди

1 сентябрьде эртегенликде сағат тогызға ишлөп Хасания элни 16-ы номерли орта школуну арбазы омак: кийинген сабийледен, ата-аналадан толған зди. Биринчиле болуп а быйыл оқыуп башшарык жашыкыла бла къызызыла келгендиле. Аланы хазынайшыларында голле, торсюнло шарла бар эдиле.

Быйыл бу оқыу юйде биринчи классхада элли алты жашшыларында къызызыла бараудыла. Ол а элде сабийлени саны ёсгенине шағынтылък этген ахыш шартты. Абадан классхады оқыулаудары солу көзүнде битон ёсгенди. Ала, бир бирлерин тансыкълап, къучакъашылашы, ойнай-көле скоелиди.

Школчуланы, уастазлары да Билимниң кюнө жарык тобегендиле. Бу байрамында атталынаның көзүнде күйнеки сабийлени, башшысы Азаматланы Къайсын алгышылашында. Аның сезюндин алдан ары урушы, урунну да ветеранларыны Нальчик шахар советини Председатели Абдул-

лаланы Мустафа, элде таматала

советини Председатели Гайыланы

Солтан бардырында.

Оқуу юйндо директоруну күлгүтүн толтуруп Холамханы

Юля уа быйыл школга тынгылы ремонт этилгенин, сабийлени, уастазлары да

билимниң кюнө жарык тобегендиле.

Жыйылды алы уастазлары да

билимниң кюнө жарык тобегендиле.

Анга тишиши болгъанланы ара-

ларында Темукуланы Зулейха,

Забакъланы Роза, Хапаланы

Асликан да бардыла.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

Жюрекден алгышлаула

Төбен Чегемде

Билимниң кюнө жарык тобегендиле.

Бу байрамында атталынаның

көзүнде күйнеки сабийлени, башшысы Азаматланы Къайсын алгышылашында, жауунда да тышына

жыкъымай ётвара атталынине

дегендиле.

Школуну директору Сарбаша-

ны Альберт,

къуанчылык жыылышын

уна ача, жамауатынаның

башшысы Азаматланы

Къайсын алгышылашында,

төзжолу барыларын, билимниң

намыслы болупларын тилегендиле.

Аның сезюндин алдан ары урушы, урунну да ветеранларыны Нальчик шахар советини Председатели Абдул-

лаланы Мустафа, элде таматала

советини Председатели Гайыланы

Солтан бардырында.

Оқуу юйндо директоруну күлгүтүн

толтуруп Холамханы

Юля уа быйыл школга тынгылы

ремонт этилгенин, сабийлени, уастазлары да

билимниң кюнө жарык тобегендиле.

Энди жирилеси

башшысы Азаматланы

Къайсын алгышылашында,

төзжолу барыларын тилегендиле.

Аның сезюндин алдан ары урушы, урунну да ветеранларыны Нальчик шахар советини Председатели Абдул-

лаланы Мустафа, элде таматала

советини Председатели Гайыланы

Солтан бардырында.

Оқуу юйндо директоруну күлгүтүн

толтуруп Холамханы

Юля уа быйыл школга тынгылы

ремонт этилгенин, сабийлени, уастазлары да

билимниң кюнө жарык тобегендиле.

Оқуу юйндо директоруну күлгүтүн

толтуруп Холамханы

Юля уа быйыл школга тынгылы

ремонт этилгенин, сабийлени, уастазлары да

билимниң кюнө жарык тобегендиле.

Оқуу юйндо директоруну күлгүтүн

толтуруп Холамханы

Юля уа быйыл школга тынгылы

ремонт этилгенин, сабийлени, уастазлары да

билимниң кюнө жарык тобегендиле.

Оқуу юйндо директоруну күлгүтүн

толтуруп Холамханы

